

Strinda – fra bygd til by

Av Solveig Solem

I år er det 50 år siden Strinda kommune opphørte og bygda ble by.

Formannskapslovene av 14. januar 1837 førte til kommunalt sjølstyre i Norge. Lovene innførte som alminnelig regel at *ethvert prestegjeld på landet skulle være særskilt kommune, også i verdslig henseende*. Til å begynne med ble disse kommunene kalt formannskapsdistrikter. Dette ble endret ved lov av 1853 til benevnelsen herreder.

Strinda herred ble i 1837 dannet av Strinda prestegjeld som besto av Lade hovedsokn og tre annekssokn: Malvik, Bratsberg og Bakke (Bakklandet). Bakklandet ble overført til Trondheim sammen med Ila 1. januar 1847. Samme år ble Bakke annekssokn eget sokn (Bakklandets sogn) med egen sokneprest. Beboerne på Bakklandet hadde allerede fra omkring 1714 hatt fulle borgerrettigheter i Trondheim.

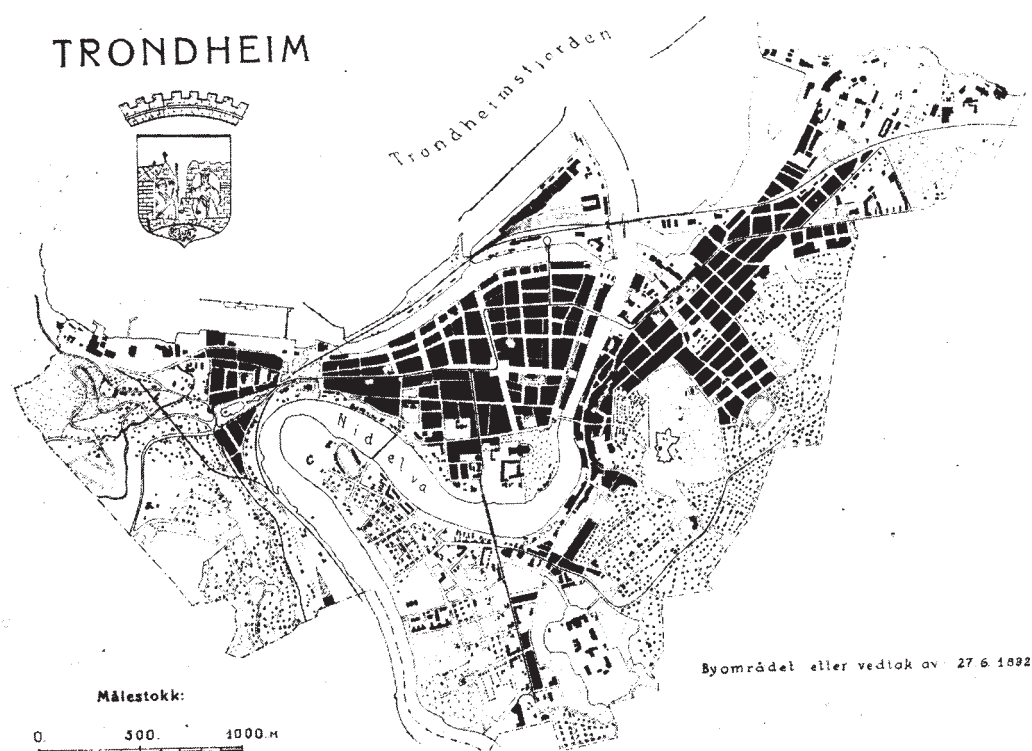
Trondheim hadde lite areal og et stadig økende folketall. Byen trengte mer areal til boligbygging. Strinda lå som en hestesko rundt byen - en byutvidelse måtte komme på Strinda. Fra 1. januar 1864 ble byen utvidet med Møllenbergstrøket og området ved Vollabakken. Men dette tillegget ble snart for lite for byen, og 1. januar 1893 ble det en ny utvidelse.

Strinda mistet Rosenborg, Voldsminde, Rønningssletten, Singsaker, Valan og Øya. (Se s. 125 i denne boka og *Årbok for Strinda historielag 2004*).

Fra 1. januar 1891 ble Malvik eget herred, eget tinglag og eget lensmanns- og forlikskommisjonsdistrikt. Fra 1953 fikk Strinda tilbake Øvre Jervan-gårdene, Øydalsområdet og Kuset ved Jonsvatnet fra Malvik.

Ved Kgl. res. av 10. oktober 1896 ble Malvik annekssokn med Hommelvik kapelldistrikt fraskilt fra Strinda prestegjeld til eget Malvik prestegjeld.

Det hadde før omorganiseringen av Strinda prestegjeld i 1851 (se artikkel om Berg Prestegård i denne boka, s. 147) vært diskusjoner om deling av prestegjeldet. Dette førte til flere forslag, bl.a. å danne ett prestegjeld som skulle bestå av Malvik og den del av Lade sokn som ble kalt Innstrinda. Den øvrige del av Lade samt Bratsberg skulle utgjøre det andre prestegjeldet. Det var mange spørsmål knyttet til dette. Skolevesenet var ifølge lovgivingen under prestens tilsyn og bestyrelse. Det samme var tilfelle for fattigvesenet. Med så mange uavklarte spørsmål kunne ikke Stiftsdireksjonen anbefale deling av prestegjeldet.

Byens grense mot Strinda fra 1. januar 1893 til 1. januar 1952. Fra *Strinda bygdebok nr. 2*, s. 561.

Det ble også klart at Lade kirke mot slutten av 1800-tallet var for liten til å romme alle som sognet til kirka. Det var ikke uvanlig at ved visitaser og lignende måtte mange av menigheten bivåne gudstjenestene utenfor kirka. Kirka var også i dårlig forfatning. Det kom forslag om å bygge ny hovedkirke på Lykkens prøve eller Eli plass på Lademoen. Da hadde imidlertid ryktene om en ny byutvidelse kommet fram – i så fall ville den nye kirka bli liggende i byen. Det viste seg å være riktig. Lademoen kirke ble liggende på den plassen.

Diskusjonen om bygging og plassering av ny hovedkirke fortsatte i årene framover. Det var mange og skarpe synspunkter i saken. Resultatet ble at ny kirke ble bygget på Moholt i 1900. (Se *Årbok for Strinda historielag 2001*).

På 1900-tallet viste det seg at økningen i innbyggertallet i Trondheim var minimal i forhold til i Strinda. Folketallet i Trondheim steg i perioden 1920 til 1946 med bare 2000 personer til 57 100 innbyggere. Strindas befolkning økte enormt i samme periode til 25 000 ved folketellingen i 1946 - en årlig vekst på 3 %. Hele tilveksten i Strinda var i de

tettbygde strøk nær bygrensen («byggebeltet»).

Denne utviklingen var tydelig for byens folkevalgte og administrasjon allerede i 1918. Da henvendte Trondheim formannskap seg til myndighetene i Strinda og anmodet om at det skulle bli nedsatt en felleskomité til å utrede grenseendring. At Strinda ikke var villig til å oppnevne representanter i en slik komité, framkom av svaret fra Strinda formannskap der det ble uttalt: «Vi finner forslaget så ytterliggående at vi ikke vil bebyrde våre fagsjefer med utredning av det.» Strinda var ikke interessert i byutvidelse. Fellesskap med byen var langt fra så åpenbar som det skulle bli.

Herredstyret uttalte skuffelse over at Strinda måtte dekke ekstraavgiftene til utbygging av vann- og kraftforsyning i forbindelse med tidligere grenseendringer. Forstadskommunen mente at Trondheim burde ha betalt for denne service til personer som flyttet fra byen til Strinda.

Det var også en annen holdning til byutvidelser generelt. Datidens administrative system på riks- og fylkesplan stilte seg i alminnelighet i veien for byutvidelser. Det var stor motstand mot for store kommuner. På riksplan var for eksempel Stortingets sammensetning, iflg. Grunnlovens paragraf 57, den såkalte «bondeparagrafen», fastsatt til 1/3 fra byene og 2/3 fra landdistriktene. De urbane interessene var under et slikt sys-

tem best tjent med at man hadde relativt store bymessige forstadskommuner som administrativt var regnet blant landkommunene, da det på den måten var større sjanser for å få innvalgt flere representanter fra urbane strøk. «Bondeparagrafen» ble opphevet i 1952.

Fra fylkeskommunenes side var det sterke interesser som hindret rasjonelle løsninger av flere grunner: Kjøpstedene og byene var ikke administrativt underlagt fylkeskommunen, og fylkets skattefundament ble alltid relativt sterkt svekket ved byutvidelser. De største skatteytterne var gjerne å finne i forstadskommunenes bymessige områder. Dermed gjorde alltid sterke interessenetninger seg gjeldende ved alle byutvidelser.

Strinda kommune nedsatte en egen byutvidelseskomité som enstemmig avviste forslagene fra Trondheim kommune, og Strinda herredstyre henla saken for godt i møte 29. april 1925. Dårlige tider på 1930-tallet og 2. verdenskrig førte til at spørsmålet ikke kom opp igjen før i 1946, bortsett fra et mindre fremstøt fra Trondheim i 1939.

Mot byutvidelse i 1952

Kommuneinndelingskomitéen - Scheikomitéen - ble oppnevnt ved Kgl.res. av 31. oktober 1946. Av mandatet fremgikk det at komitéen skulle utrede

- spørsmålet om revisjon av den kommunale inndeling som er mer i sam-

svar med de endrede forhold og som administrativt og økonomisk vil sette kommunene bedre i stand til å løse sine oppgaver.

- eventuelle spørsmål om fylkeskommuner også skal omfatte bykommuner.
- spørsmålet om fremgangsmåten og de prinsipper som bør følges ved byutvidelser og endringer av herredsgrenser, herunder også spørsmålet om prinsippene for det økonomiske oppgjør ved grenseendringer.

Nå var det duket for en prinsippdebatt om grenseendringer! Da finansrådmann Kobbe i Trondheim i oktober 1948 henvendte seg til Strinda formannskap med krav om avståelse av landområder, hadde diskusjonen om primær- og sekundærkommunenes (kommune og fylkeskommune) fremtidige stilling bare så vidt startet. Det var vanskelig å danne seg noe bilde av Scheikomiteéns mening om hvordan de forskjellige kommunetypers fremtidige struktur burde være. Komiteén hadde bare rukket å legge fram innstilling om avskaffelse av prinsippet om at hvert prestegjeld skulle være egen kommune.

Kobbes innspill bygget på akutte behov da Trondheim innen sine snevre grenser ikke hadde muligheter til å skaffe boliger til den store køen av husløse og trangbodde i byen. Samtidig hadde Strinda kommune i bare liten grad vært villig til å garantere for Husbanklån og

nedskrivningsbidrag for trondhjemmere som ønsket å bygge i Strinda.

Finansrådmannens forslag tok sikte på å innlemme i byen områder som var sparsomt bebygde, men velegnet for boligbebyggelse. Forslaget berørte ikke de mest tettbygde deler av "byggebeltet" som grenset mot Lademoen, Bakklandet og Vår Frues menigheter. Det var den ubebygde matjorda som byen nå ønsket seg deler av.

Faktum var at det ble stadig mer klart at Trondheim hadde akutt behov for å få utvidet grensene. Strinda herredstyre må nok sies å ha trenert saken ved å vise til at de avventet Kommuneinndelingskomiteéns endelige tilråding. Under disse forhold synes det som om Trondheims strategi var ikke å provosere for sterkt, da Strinda ved en utvidet fylkeskommune og den endelige revisjon av enhetene for primærkommunene høyst sannsynlig ville falle som en moden frukt i byens fang.

Strinda herredstyre behandlet henvendelsen først 1. juni 1949. Av vedtaket går det fram at de folkevalgte var klar over at det ikke var mulig å motsette seg en byutvidelse. De ville ikke uten videre slutte seg til søknaden da de mente den var for omfattende. Argumentasjonen fra administrasjon og folkevalgte i Strinda var at den omsøkte planen ville bety en sterk belastning for kommunen, samtidig som de betvilte at det var nødvendig med så stor utvidelse. Forslaget

fra Trondheim ville bety at byen ville få ytterligere 7550 dekar landareal, godt og vel fordobling av byens daværende geografiske område. Det ville bety en reduksjon av Strindas folketall på 5850, og av antatt inntekt på kr.11.882.000 - ca. 21% av totalen for begge størrelser. Konklusjonen på herredstyrets vedtak var at "man sier seg villig til å drøfte utvidesspørsmålet med byen for å få bragt på det rene om en utvidelse er absolutt nødvendig. Videre om det i tilfelle er muligheter til stede for en utvidelse av adskillig mer begrenset omfang enn den nå antydde, slik at den gjenværende del av kommunen kan beholde sin nåværende standard i det vesentlige uendret og dens fremtidige utviklingsmuligheter ikke hindres."

Det ble nå nedsatt et utvalg med 2 representanter fra Trondheim og 2 fra Strinda. Utvalget skulle beregne behovet for byutvidelser. De to «fraksjoner» kom til forskjellige konklusjoner. Strindas representanter kom til at det var behov for grenseendring, men av langt mindre omfang enn forslaget fra Trondheim betydde.

I herredstyremøte 30. mars 1950 ble det vedtatt at en del av Ladehalvøya skulle legges til Trondheim. Videre forutsatte Strinda at byen ikke ville fremsette nye krav om utvidelse før den hadde utnyttet fullt ut de arealer den allerede hadde og de som nå ble tilbudt. Både arealtilbudet og forbeholdene skulle komme til å skjerp motsetningene mellom byen og

Strinda i saken og førte til en lengre debatt med forslag og motforslag. Saken kom til Stortinget og førte til Odelsingsvedtaket av 16. november 1951 og beslutningen i Lagtinget 20. november samme år. Her ble det bestemt at Trondheim kommune skulle få overført Ladehalvøya fram til jernbanen og deler av Byåsen.

Reidar Lyseth (Ap) i Trondheim bystyre ga uttrykk for at bare en væpnet fred var oppnådd mellom Trondheim og Strinda.

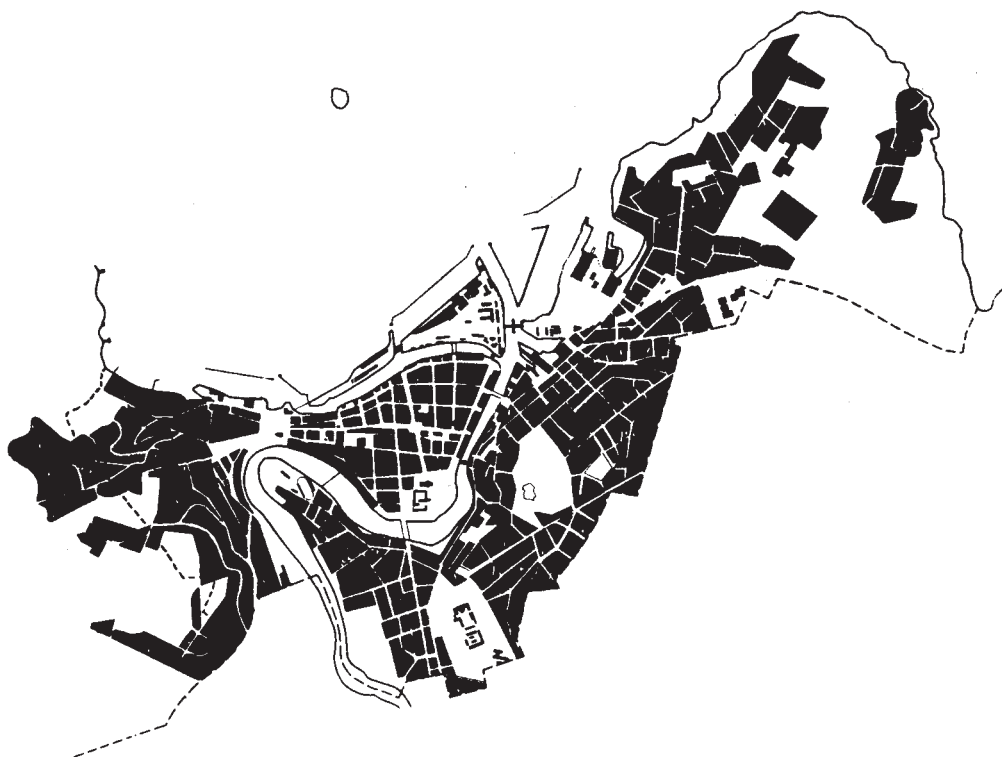
Vedtaket innebar at Strinda mistet 3150 dekar av Lade og 903 dekar av Byåsen.

Fram mot sammenslåing med Trondheim

Det var stor skepsis i befolkningen i Strinda når det gjaldt sammenslutning med byen.

Landbruksbefolkningen var redde for å få større kostnader i en bykommune. De prisavtaler jordbruket hadde med staten, forutsatte ikke slike kostnader. En del av de lover som var gitt for jordbruket, gjaldt ikke i bykommuner, f. eks. odelsloven. Det ble opplevd som urimelig at odelsloven skulle oppheves i dette store og relativt rike jordbruksområdet.

Debatten, både i Trondheim og Strinda herredstyret, inneholdt også muntre kommentarer innimellom, bl.a. hadde venstrerepresentanten Rønning følgende utsagn i bystyret: «Strinda kommune

Byens grenser etter byutvidelsen 1. januar 1952. Fra økonomisk kartverk for Trondheim, utgitt 1969.

kan sammenlignes med en gifteferdig pike med strenge, selvgode, gammel-dagse foreldre. På tomannshånd er piken ikke umedgjørlig, men hennes foreldre holder lukkede møter, bestemmer alt på vegne av datteren og holder henne helt utenfor.»

Strinda kommune var den største jordbrukskommunen i Sør-Trøndelag fylke i denne tida. Av industri var det noen få bedrifter innenfor kommunens grenser. Trondhjems Pap- og Papirfabrikk var lokalisert på Selsbakk. Den var grunnlagt i 1824. Ranheim Papirfabrik var

grunnlagt i 1884 etter at det tidligere hadde vært møller, stampeverk og hamnerverk drevet av den samme elva, Vikelva. Strinden Teglverk var lagt til Moholt pga. de store leirforekomstene der. I tillegg var det diverse småindustri, bl.a. en treskofabrikk på Blussuvold. Nobø fabrikker (Nordenfjeldske Bøttefabrikk) hadde flyttet ut fra Kofoedgeilan til Lade i 1928 etter at bedriften fant å ha behov for mere plass for sin produksjon. I bygda var også Nidar sjokoladefabrikk, Axel Sellgrens veveri, flere små snekkeribedrifter, smedforretninger og dagligvareforretninger bl.a. De

fleste innbyggerne i Strinda hadde sin beskjeftigelse i Trondheim der det var behov for arbeidskraft til ulike yrker.

Scheikomiteén hadde ulike forslag til utvidelse av Trondheim. I 1955 kom de med forslag om å la grensen gå langs Nidelva og innlemme Tiller kommune. Dette ville ha ført til at Heimdal ville bli delt. I dette forslaget var det også tatt med planene for flyplass på Heimdalsmyra. Tiller kommune ville ikke ha økonomi til å finansiere grunnlagsinvesteringene der alene.

Høsten 1957 foreslo komitéen å slå sammen Buvika og Øysand med Leinstrand og Tiller til en «randkommune». Dette forslaget ble ikke godt mottatt og forsvant ut av diskusjonen.

Scheikomiteéns foreløpige innstilling av november 1957 konkluderte som ventet med full sammenslutning av Trondheim og Strinda.

Diskusjonene i Strinda herredstyre fortsatte, men tonen var en annen enn tidligere på 50-tallet. Selv om det partipolitiske skillet ikke alltid var helt klart, utkrystalliserte det seg et flertall og et mindretall. De som tidligere hadde vært mest steile mot å komme til en ordning med Trondheim - Arbeiderpartiet og deler av Høyre - viste nå størst vilje til å drøfte saken. Bondepartiet (Senterpartiet fra 1959) var konsekvent sterkest i sin motstand, mens de to andre mellompartiene (Kr.f og Venstre) også var

meget forsiktige med å gå for langt i imøtekommenhet, vesentlig under henvisning til konsekvensene for folkestyret.

At Arbeiderpartiet og Høyre var mer lydhøre, kan sees i sammenheng med en voksende irritasjon som av og til kom til uttrykk både blant fagorganiserte og i næringslivet over at det fremdeles var to kommuner i området. Bondepartiets motstand skyldtes i hovedsak usikkerhet med hensyn til jordbruksnæringens stilling i en bykommune og frykt for at utkantinteresser kunne bli tilsidesatt.

6. november 1958 hadde bystyret en to timers debatt med utgangspunkt i en interpellasjon fra en representant fra Høyre. Spørsmålet gjaldt Husbankmidler som var blitt overført til Strinda kommune de siste 6 år med ca. 2 millioner kroner. Debatten viste bl.a. at flere av områdene som ble overført til byen i 1952, var lite egnet til boligbygging. Lade flyplass var ikke frigitt. Det samme var tilfelle med Forsvarets område ved Kristiansten festning. Enda bodde mange familier i saneringsmodne boliger og i brakker etter tyskerne.

I Strinda formannskaps møte i januar 1959 ble det opplyst at fristen for å søke om husbankmidler var utløpt for 1959. Mellom 200 og 250 leiligheter i småhus var omsøkt. Det var også økt interesse for blokkleiligheter. Strinda hadde lempet på kravet om botid i kommunen for å kunne bygge i kommunen. Byfolk som

ønsket å bygge i Strinda, hadde økt i antall.

På samme tid vedtok Trondheim formannskap å rette en henvendelse til Strinda og Tiller kommuner om byutvidelse. Finansrådmannen bemerket i saken at det kunne ta tid å få avklaring i forholdet til Strinda kommune. Hvis en skulle unngå alvorlige vanskeligheter for bl.a. boligbyggingen, måtte en ta opp igjen det tidligere forslaget om sammenføring med Tiller kombinert med grenseregulering med Strinda i Tempe-Sluppenområdet.

I 1959 begynte situasjonen å avklares når det gjaldt Trondheim og Strinda. Der gikk det mot sammenslutning før eller senere.

Samme år var Scheikomiteén på besøk i byen. De lanserte nå forslag om å innlemme Leinstrand, Tiller, Byneset og Klæbu i storkommunen Fylkesmann Thor Skrindo stilte seg positiv til dette forslaget og utvidet planen til også å omfatte Malvik.

Scheikomiteén hadde i starten av sitt arbeid vært skeptisk til at nye kommuner skulle bli for store. Det kunne føre til at det ville bli dyrt å administrere slike enheter, og at utkantene ville falle utenfor i viktige spørsmål.

I Trondheim bystyre modnet tanken om en større kommune enn Trondheim og Strinda. Fylkesmann Skrindo tok høsten

1960 initiativ til en samordnet planlegging av arealutnyttelsen rundt byen. I tillegg til Trondheim, Strinda og Tiller ble også Leinstrand invitert inn i dette samarbeidet, som snart kom i gang under egen komité, "Grunnutnyttelseskomitéen", med medlemmer fra alle fire kommuner. Arbeidet munnet ut i en utredning som kom høsten 1962, der utbygging, veibygging og annen infrastruktur var sett under ett og planlagt i sammenheng.

Kommunene var på glid mot en sammenslutning. Tiller gikk inn for dette mot slutten av 1961. Trondheim bystyre gikk enstemmig inn for storkommune 8. februar 1962, mens voteringen i Strinda samme dag resulterte i overveldende flertall (44 mot 5 stemmer) for det samme.

Leinstrand deltok i samarbeidet om en samlet grunnutnyttelse, men var skeptisk til storkommunen. Her mente man at interkommunale tiltak og samarbeid var nok uten at man gikk til sammenslutning. Leinstrand og de andre småkommunene ville få for lite å si i en storkommune, var de redde for.

Det var også uklarheter vedrørende byens forhold til fylkeskommunen. Byene tilhørte ennå ikke fylkeskommunene. Det ble en realitet først i 1964.

Saken virket stadig for komplisert til å bli løst lokalt, og et rikspolitisk engasjement var da heller ikke langt unna. På

sentralt plan tok Arbeiderpartiet stilling og ville slå Trondheim sammen med Strinda, Leinstrand og Tiller, mens Byneset og Klæbu skulle bestå som egne kommuner. De folkevalgte på Leinstrand protesterte kraftig mot dette forslaget, inkludert Arbeiderpartiets representanter.

Lokale hensyn blandet seg med partipolitiske holdninger og skapte en enda mer uklar situasjon utover året 1962, før saken ble lagt fram for Stortinget like før jul. Kommunaldepartementet la fram St.prp. nr. 55 (1962-1963) med tittelen «Om sammenslutning av Trondheim kommune og Strinda, Tiller, Leinstrand og Byneset herredskommuner i Sør-Trøndelag fylke til en bykommune». Her ble det slått fast hvilken modell departementet gikk inn for.

Den endelige debatten i Stortinget foregikk 2. april 1963, og viste at det på ingen måte var enighet om hvordan kommunestrukturen i Trondheimsområdet skulle være. De borgerlige partiene holdt på randkommunemodellen og en sammenslutning av Trondheim og Strinda, mens Arbeiderpartiet gikk inn for storkommunen med Trondheim, Strinda, Tiller, Leinstrand og Byneset. 22 representanter hadde innlegg i debatten. Svært mange hadde innvendinger mot størrelsen på den nye kommunen:

Hans Berg (KrF) Nordland: «Denne sammenslutningen har vakt oppsikt langt utover Trøndelags grenser. Jeg har

ikke noe imot at trønderne får «rekorden» også når det gjelder storkommunen, men ved å gape så høyt som man er i ferd med å gjøre, vil man få en kommune som ikke makter å ha oversikt, enn si løse de mange oppgaver som presser på. En sterk forstadskommune vil ha bedre forutsetning for å løse de perifere oppgaver i dette avsnitt. Det kan ikke være forsvarlig å legge halvparten av befolkningen og en vesentlig del av skog- og jordbruksområdene i Sør-Trøndelag inn under Trondheim by.»

Oddmund Hoel (V) Sør-Trøndelag uttalte: «Jeg er ikke imot kommunereguleringer, men det må være måte på. Det er unaturlig å lage en så stor kommune som flertallet her foreslår. Dette er en sammenslutning som ikke vil styrke folkestyret, men heller vil svekke det. Mindretallets forslag er den eneste løsning etter min mening.»

Jon Leirfall (Sp) fra Nord-Trøndelag kaller flertallsforslaget for byråkratens inntogsmarsj. Han mener å høre dette i kravet om en mer effektiv administrasjon.

Det mest oppsiktsvekkende innlegget var det **Jenny Lund** (Ap) fra Sør-Trøndelag som sto for: Det var kjent at hun var imot proposisjonen. Stor spenning var knyttet til om hun hadde mot til å stå ved sitt syn i saken. Hun ble dagens sensasjon. Med myndige og svært sterke ord talte hun Kommunaldepartementet midt imot. Hun advarte mot å skape så

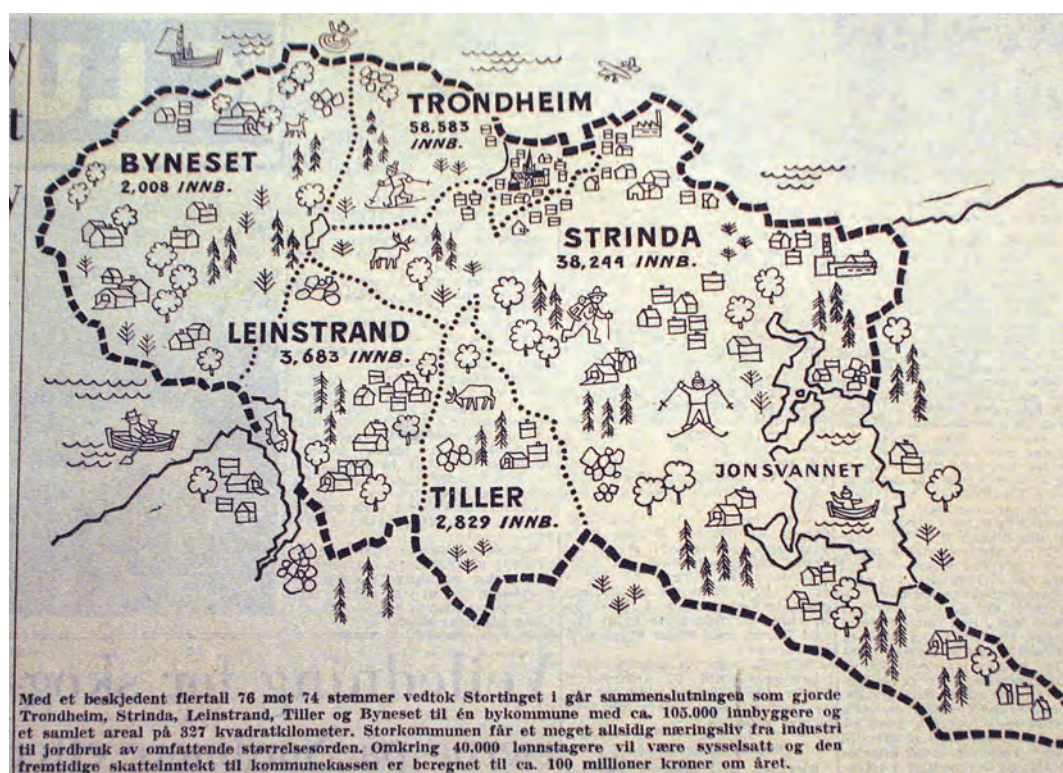
store enheter som det her var tale om. Slike store sentra ville virke som en magnet som trekker til seg det som er i dens nærhet og hermetiserer folkelivet, sa hun. Hun konkluderte sitt uredde og friske innlegg med at den beste løsning var å slå sammen bare Trondheim og Strinda nå, så fikk man senere ta opp de øvrige kommunenes forhold når tiden var moden for det. På denne bakgrunn anbefalte så Jenny Lund «til tross for betenkeligheter flertallets forslag»

argumentasjon og konklusjon som hos Jenny Lund, og årsaken kan man gjette seg til.

I voteringen rådet partidisciplinen, og ingen representanter fra Sør-Trøndelag brøt med partisynspunktene. Tungen på vektskålen ble Sosialistisk Folkepartis to representanter som stemte sammen med Arbeiderpartiet. På denne måten ble det flertall for storkommunen med 76 mot 74 stemmer.

Otto Lyng (H) Sør-Trøndelag sa i samme sak at han aldri tidligere hadde hørt en så stor uoverensstemmelse mellom

Slik gikk Strinda som egen kommune ut av historien.

Den nye storkommunen fra 1. januar 1964. Kart i Adresseavisen 3. april 1963.

Herredstyrerepresentanten S. S. Klingenberg «traff spikeren på hodet» da han konkretiserte situasjonen slik: “Strinda og Trondheim har vært hemmelig forlovet i mange år. Nå er tiden inne til å gjøre forlovelsen offentlig, og i 1964 skal bryllupet stå”.

Før sammenslutningen ble mange prosjekter realisert i Strinda. Kommunen hadde svært god økonomi med lite gjeld. Det ble bygd flere skoler i 1950-åra. Veiprojekter som ventet ble prioritert og bygget. Bl.a. ble veien der jeg fortsatt bor, opparbeidet. Vi betalte kr. 2.000 i vei-, vann-og gateavgift, og dette beløpet kunne vi nedbetale over 10 år rentefritt. Gatelys ble satt opp i flere gater og veier. Da den nye Strinda høgre almen skole ble bygd på Blussuvold, fikk elevene ett sett av alle lærebøkene som skulle oppbevares heime til leksearbeidet. Skolen hadde fagrom med klasesett av lærebøkene. Vi elever skulle ikke slite ut ryggene våre med å bære tunge bøker til og fra skolen. Alt skolemateriell var gratis! 9-årig skole var også gjennomført før det ble storkommune. Noe av dette var nok for å sikre at de midlene Strinda hadde, skulle brukes til beste for strindingene.

Ikke alt var bare harmoni den første tiden etter sammenslutningen, men diskusjonene avtok gradvis, og for å være ærlig merket vi ikke de store forskjellene.

Det er rart hvordan historien gjentar seg. I disse dager pågår en ny litt opphetet debatt om nye sammenslutninger av kommuner. Det er i utgangspunktet lagt opp til frivillige ordninger, men det synes som om avgjørelser må treffes av mer sentrale organ om det skal komme til nye sammenslutninger.

Kilder

Strinda bygdebok bind 1 og 4. Strinda bygdebokkomité, 1939 og 1971.

“Storkommune i 50 år”. I *Årsskrift 2013* fra Heimdal historielag.

Utskrifter av møteprotokoller fra Strinda kommune på 1950 og 1960-tallet.

St.prp. nr. 55 (1962-1963). www.stortinget.no

Adresseavisens referater i saken.

Solveig Solem, f. 1939, er pensjonert sosionom. Hun har vært formann i Strinda historielag.